

Kuka oli Johan'n Sebastian Bach?

Johann Sebastian Bach syntyi Saksassa vuonna 1685. Bachien suurperheessä riitti vilskettä, vilinää ja ääntä - koko suku näet oli pullollaan muusikkoja.

Bach oli vilkas ja utelias poika. Hän konttasikin vauhdikkaasti ja imi tuttiaan pontevasti. Kerran Bach oli torilla hakemassa aineksia äitinsä kaali-naurispataa varten ja huomasi että torin hälinän joukosta alkoi erottua pieniä sävelmän pätkiä. Muut eivät kuulleet samaa musiikkia. Oli kuin hänelle olisi auennut ovi musiikin kiehtovaan maailmaan!

Musiikista tuli Bachin tapaan kuin sersat olivat Bachin lempieläimiä. Bach laulei sä viululla, ja tiesi haluavansa isona muusikoksi.

lempiharrastus - samaan mielellään ja leikki isän-

Kävi niin että Bach menetti vanhempansa vain 10 vuoden ikäisenä. Muutettuaan veljensä luo hän aloitti kymnaasikoulun, jossa komentoa piti ankara opettaja Böttiger. Koulussa opeteltiin muun muassa latinaa ja historiaa. Bach oli tarkka ja ahkera - vaikkakin kerran vei kouluun ilkkuriset lemmikkinsä koiran ja kissan... siitäkö soppa syntyi, vuh vuh ja miau!

15-vuotiaana Bach halusi kouluun, jossa voi opiskella musiikkia. Koska juna ei ollut, Bach laitto nyytin selkään ja taivalsi koko 300 km matkan Lüneburgiin - aika poika kävelemään! Bach oppi soittamaan urkuja ja viulua, ja laulei innokkaasti kunnes kasvoi liian isoksi poikakuoron riveihin.

Se ei Bachia hämmitänyt, sillä urut olivat Bachin lempisoitin! Hän halusi oppia aina vain lisää urkujenseitesta ja sai pian työpaikankin urkurina. Kerran Bach lähti Lyypekkiin kuulemaan maankuulua urkuri Buxtehudea. Lomaa hän oli saanut 4 viikkoa, mutta reissu venyi 4 kuukauden mittaiseksi, niin paljon hän piti Buxtehuden soitesta.

Bach tunnettiin aika omaperäisenä ja itsepäisenä ihmisenä. Kerran syntyi oikein tappe- lu, kun hän vertasi erään fagotistin soittoa vuohen määkimiseen. Bä-ä-ä-ää!

Mutta oli eräs joka piti Bachista yli kaiken: Maria Barbara, jonka kanssa Bach meni naimisiin. Bach sävelsi ahkerasti joka päivä sulhakynällään, ja perheeseen syntyi 7 lasta, joil- la kaikilla oli monimutkaiset nimet. Lapsetkin pitivät musiikista, ja kolmesta pojasta tuli isona säveltäjiä.

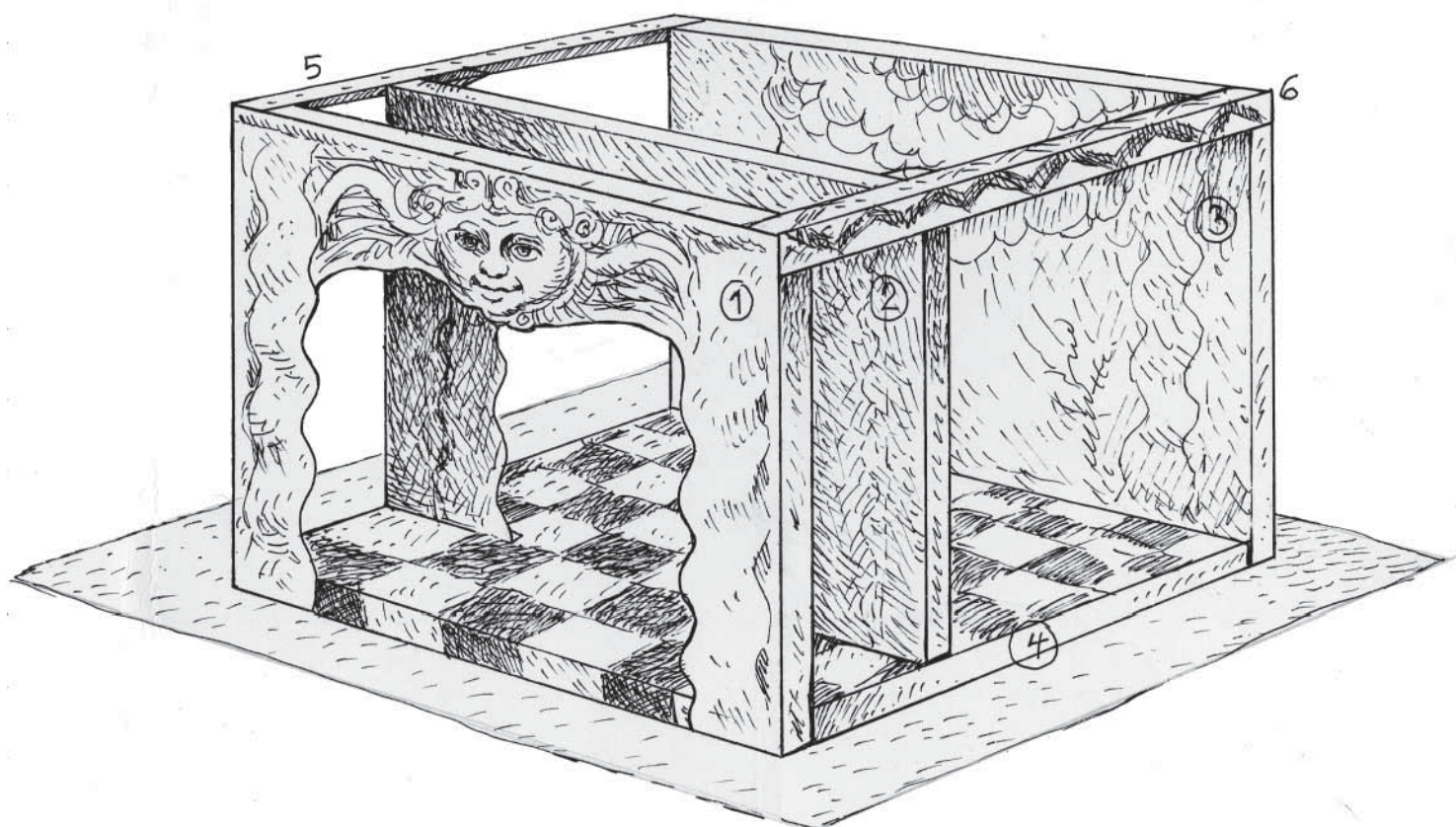
Bach vietti vuosia saksalaisten ruhtinaiden hoveissa, työnään soittaa ja säveltää musiikkia erilai- siin juhliin. Hän työskenteli myös pitkiä aikoja urkurina kirkossa. Soittamisen lisäksi hänen piti säveltää musiikkia jumalanpalveluksiin joka sunnuntaiksi - siinä sai todella paiskia töitä!

Elämänsä aikana Bach sai aikaan valtavan määrän musiikkia: yli 1000 sävellystä kuorolle, orkesterille ja eri soittimille. Vaikka hän ei aikanaan ollut mikään suuri kuu- luisuus, pidetään Bachia nykyisin yhtenä kaikkien aikojen parhaista säveltäjistä.

Pappa Bach -pienoisteatteri

Kokoa itsellesi oma Pappa Bach -pienoisteatteri.
Tarvitset saksien lisäksi liimaa ja neljä pitkää tikkua, esim. puista grillivarrastikkua.

Leikkaa irti teatterin osat (osat 1-6) ääriviivoja myöten.

Taita näyttämön (osa 4) liepeet alas, ja liimaa liepeet kiinni kulumista.
Näin saat aikaiseksi korotetun näyttämön.

Taita taustafondin eli taustamaalauksen (osa 3) sivu- ja yläliepeet eteen.
Liimaa liepeet yläkulmista yhteen, ja liimaa taustafondin alareuna näyttämön takareunaa vasten,
sitä että A- ja B-kirjaimet osuvat vastakkain.

Taita välifondin (osa 2) liepeet taakse. Liimaa liepeet alakulmista kiinni.
Liimaa välifondi kiinni näyttämöön, siten että C-kirjaimet osuvat vastakkain.
Taita näyttämöaukkoa kehystävän etufondin (osa 1) sivu- ja yläliepeet taakse.
Liimaa liepeet yläkulmista kiinni. Liimaa etufondin alaosa näyttämön etureunaa vasten.

Taita sivutuet (osat 5 ja 6) pitkittäin kahtia.
Liimaa sivutuet kiinni taustafondin, välifondin ja etufondin yläreunoihin.

Leikkaa irti esiintyjien hahmot.
Liimaa hahmojen taakse pitkät tikut, joiden avulla voit liikutella hahmoja
teatterin avoimen yläosan kautta. Halutessasi voit piirtää lisää hahmoja.

Pienoisteatteri on valmis – esitys voi alkaa!

3

TAUSTAFONDI

Taita taustafondin eli taustamaalauksen (osa 3) sivu- ja yläliepeet eteen. Liimaa liepeet yläkulmista yhteen, ja liimaa taustafondin alareuna näyttämön takareunaa vasten, siten että A- ja B-kirjaimet osuvat vastakkain.

4

NÄYTTÄMÖ

Taita näyttämön (osa 4) liepeet alas, ja liimaa liepeet kiinni kulmista. Näin saat aikaiseksi korotetun näyttämön.

5

VASEN SIVUTUKI

Taita sivutuet (osat 5 ja 6) Liimaa sivutuet kiinni välifondin ja etufondin

1

ETUFONDI

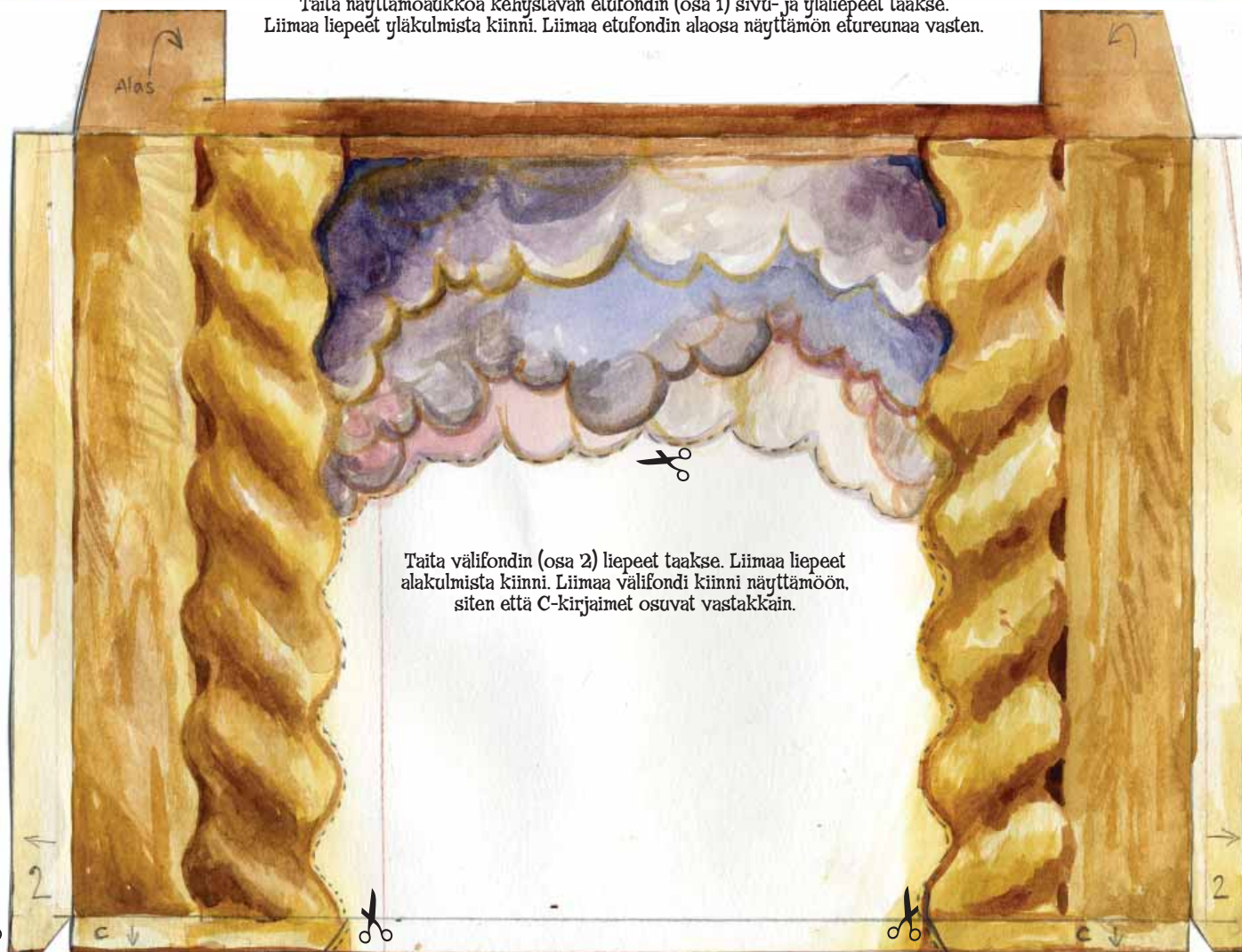
Leikkaa irti esiintyjien hahmot.
Liimaa hahmojen taakse pitkät tikut.

Tikkujen avulla voit
liikutella hahmoja teatterin
avoimen yläosan kautta.

Taita näyttämöaukkoa kehystävän etufondin (osa 1) sivu- ja yläliepeet taakse.
Liimaa liepeet yläkulmista kiinni. Liimaa etufondin alaosa näyttämön etureunaa vasten.

2

VÄLIFONDI

Taita välifondin (osa 2) liepeet taakse. Liimaa liepeet
alakulmista kiinni. Liimaa välifondi kiinni näyttämöön,
sitte että C-kirjaimet osuvat vastakkain.

6) pitkittäin kahtia.
ni taustafondin,
in yläreunoihin.

6

OIKEA SIVUTUKI

JUKKA RANTANEN, ohjaus

Minä olen ammatiltani ohjaaja. Työtovereitani ovat laulajat, kirjailijat, säveltäjät, sovittajat, lavastajat, puvustajat, maskeeraajat, vale- ja äänisuunnittelijat, järjestäjät, tuottajat, tiedottajat, näyttämömiehet... listaa voisi jatkua tysi pitkään. Heidän kaikkien kanssa yhteistyössä mukkaan näyttämölle esityksen siitä, mitä on kirjoitettu pääkirjeen (eopperassa partituuri). Yksin en ele mitään, vaan minä tarvitsen työni tekemiseen muita. Arvaapa enke kivaa, kun en paljon työkavereita? Jee. Oikea vastaus. Se en tysi kivaa. On hienoa, että eopperaa tehdään yhdessä.

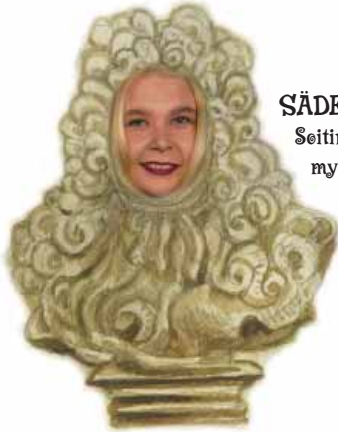
ERIC-OLOF SÖDERSTRÖM, musiikin sävellys ja sovitus

Musiikki on minun tapani kommunikoida ympäristöni kanssa. Näin on ollut siitä asti kun jätin muistan, varmaankin 2-3-vuotiaasta asti. Olen aina "seinnutellut" eli keksinyt sävelmille vastääniä ja säestyksiä joko laulaen tai soittaen. Tai sitten olen keksinyt uusia sävelmiä. Minun esuuteni tämän esityksen musiikista syntyi juuri näin.

SÄDE BARTLING, musiikin sävellys ja sovitus

Seitin pienenä pianoa ja lempisäveltäjäni eli - tietenkin - Bach. Tykkään myös laulamisesta ja olen tehnyt paljon musiikkia kuoreille ja lauluyhtyeille. Nyt hommanani eli näpelöidä Bachin kappaleita laulettaviksi ja keksiä omia pätkiä vähän samaan tyyliin. Suosikkikiekkani: hoppelinen Hippeli heppeli -biisi, jossa vauva-Bach epettelee kävelemään.

ESKO-PEKKA TIITINEN, libretto

Olen kirjoittanut tarinan tähän eopperaan, sitä kutsutaan libretoksi. Olen kirjoittanut myös kirjeitä ja näytelmiä lapsille ja aikuisille. Pyrin kirjoittaessani nousemaan lapsen taselle, löytämään uteliaana kaikki uudetkin asiat. Kirjoittaminen on seikkailu tuttuun ja tuntemattomaan, paluu niihin iloihin ja suruihin, joita sain lapsena kekeä. Unelmani on säilyttää herkkä ja ennakkeluuletan mieli.

JANNE SILTAVUORI, lavastus ja puvut

Olen opiskellut lavastajaksi Taideteollisessa korkeakoulussa. Siellä opetettiin piirtämistä ja maalaamista sekä muuta taidehommaa. Näitä taitoja olen käyttänyt suunnitellessani lavastusta ja pukuja Pappa Bachin. Kuuntelin Bachin musiikkia ja luin kertomuksen Bachin elämästä, ja näiden herättämien mielikuvien perusteella piirsin luonnoksia. Eopperan verstaas ja ompelime toteuttivat suunnitelmieni mukaan sen mitä lavalla nähdään. Keskustelin myös paljon ohjaajan ja työryhmän kanssa, sillä esityksen suunnitteluteuhu on yhteistyötä. Tarvitaan paljon taitavia ihmisiä, jotta kaikesta tulisi hienon näköistä sitten lavalla.

VESA POHJOLAINEN, valaistus

Olen työskennellyt valaistussuunnittelijana noin 10 vuoden ajan Kansallis-eopperassa. Olen suunnitellut valot useisiin eoppereihin, tanssiteoksiin ja erilaisiin konsertteihin. Pappa Bachin valot syntyivät yhteistyössä ohjaajan ja lavastajan kanssa. Suunnittelemani valaistus perustuu vahvasti teoksen musiikkiin ja sen synnyttämiin mielikuviin sekä lavastuksen ja ohjauksen tarpeisiin mahdollisuuksiin ja vaatimuksiin. Noin lyhyesti saneen.

PETRI PELTOVAKO, äänisuunnittelu

Olen työskennellyt äänen ja äänittämisen kanssa yli 15 vuoden ajan, sekä isojen orkestereiden että rock-yhtyeiden kanssa. Pappa Bachissa hahmotelin siitä että kaikilla esiintyjillä on pienet mikrofienit, joilla lauluäänet vahvistetaan kaiuttimien kautta. Olen myös luenut tietokoneella eri soittimien ja soittinryhmien ääniä, ja kaikkia näitä ääniä voi kapellimestariurkuri näyttämällä soittaa syntetisaattorillaan. Näin yksi ja sama soitin kuulostaa välillä uruilta, välillä kehenaiselta orkesterilta, ja tuleepa sieltä rekkikomppiaakin.

Kiekurainen, kiekuraisempi – barokki!

Barokki oli taiteen tyyli, joka syntyi 400 vuotta sitten Italiassa ja levisi pian koko Eurooppaan. Barokki oli koristeellista, kiekuraisen koukeroista ja mahtailevaa. Taiteen haluttiin olevan suurta ja näyttävää. Sen oli tarkoitus herättää katsojassa ja kuulijassa suuria tunteita – iloa, surua, haikeutta, jännitystä...

Kirkonmiesten mielestä taide oli tehokas tapa kertoa uskennosta kansalle. Kirkkojen lisäksi taide kukoisti ruhtinaiden ja kuninkaallisten hoveissa. He teettivät upeita palatseja, maalauksia ja veistoksia, tilasivat musiikkia juhliinsa ja palkkasivat omia orkestereita – he nimittäin halusivat kaikkien huomaavan kuinka varakkaita ja mahtavia he olivat.

Palatsit ja kirkot olivat siis suuria ja loistokkaita. Niiden ajateltiin olevan kuin isoja veistoksia, ja erilaisia koukeroita ja koristeita suorastaan tuhlailltiin.

Myös puutarhat olivat komeita ja huonekalut kiekuraisen koristeellisia. Puheutumisessa muotia olivat röyhelöt, sulat, rusetit ja valtavat vannehameet, joilla pystyi tuskin istumaan – unohtamatta kiharaisia, puuteroituja peruukkeja, joita käyttivät sekä miehet että naiset.

Taidemaalarien kuvat pursuiliivat värejä ja runsaita muotoja. Usein tehtiin maalauksia myös palatsien ja kirkkojen seinille ja kattoon. Kun barokkipalatsissa kohottaa katseen, saattaa nähdä kattoon maalatun sinisen taivaan ja ihmishahmoja, jotka tuntuvat leijuvan kohti taivasta!

Myös musiikille oli tyypillistä kiekurainen koristeilu, yllättävät soinnut ja erikoiset melodiat.

Musiikin avulla haluttiin kuitenkin aina sanoa jotakin ja herättää tunteita – soittajat ikään kuin puhuivat soittimillaan. Surullisiin kohtiin saatettiin kirjoittaa musiikkia joka kuulesti huokauksilta, kun taas iloisiin kohtiin tuli vaikkapa riehakkaasti hyppелеviä tanssirytmöjä.

Myös ooppera sai alkunsa barokin aikana. Oopperassa yhdistyivät musiikki ja teatteri, ja se teki katsojiin suuren vaikutuksen. Taitavien laulajien lisäksi tärkeää olivat hienot lavasteet ja erilaiset tehokeinot: Keksittiin laitteita, joilla saattoi jäljitellä tuulen ujellusta tai ukkosen jylinää. Kaikkein hienointa olivat laitteet, joilla saatiin tarinan hahmot lentämään ilmojen halki.

Pappa Bach

Ensi-ilta Alminsalissa 11.10.2008

MUSIIKKI Johann Sebastian Bach,
Säde Bartling, Eric-Olof Söderström
MUSIIKIN SOVITUS Eric-Olof Söderström,
Säde Bartling
LIBRETTO Esko-Pekka Tiitinen
OHJAUS Jukka Rantanen
LAVASTUS JA PUVUT Janne Siltavuori
VALAISTUSSUUNNITTELU Vesa Pohjolainen
ÄÄNISUUNNITTELU Petri Peltovako

MUSIIKKIJÄRJESTÄJÄ Vesa Määttä
NÄYTTÄMÖMESTARI Aimo Ruotsalainen
VALAISTUSMESTARI Vesa Pohjolainen
LAVASTEET, PUVUT, KAMPAUKSET, MASKIT, TAR-
PEISTO JA ÄÄNENTOISTO ON TOTEUTETTU
Tapio Säkkinen, Markku Salon,
Erika Turusen, Pirkko Salmelan ja
Petteri Laukkasen johdolla
TUOTTAJA Tarmo Tanttu

Rooleissa

Kapellimestariurkuri
Pappa Bach
Jeremias Böttiger
Maria Barbara
Koiria
Kissa
Bachin äiti/Lintu
Harlekiini
Preussilaiset sotilaat
Rapu
Seepira
Sorsa
Fagotisti

Eric-Olof Söderström
Hannu Forsberg
Jukka Jokitalo*
Lotte Lehtikainen*
Sampo Haapaniemi*
Mirjam Schulman*
Hanna Tuomela*
Helge Kõrvits*
Martti Anttila*, Jussi Rauvola*
Susanna Tollet*
Susanna Sippola*
Markku Pihlaja*
Juha-Pekka Mitjonen*

* Helsingin kamarikuoro

Esityksen kuvaaminen ja musiikin taltioiminen on kielletty.